

Valtuustoaloitteen ohjaus valmisteluun: Valtuustoaloite lasten ja nuorten vaalien järjestämiseksi Tammelan kunnassa

KHALL 16.06.2025 § 139
2/00.01.03/2025

Tammelan kunnan hallintosäännön 124 §:n mukaan valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Valtuuston kokouksessa 2.6.2025 valtuutettu Satu Viksten jätti vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja useiden muiden valtuutettujen allekirjoittaman liitteenä olevan lasten ja nuorten vaalien järjestämiseksi Tammelan kunnassa:

”Lapset ja nuoret tulisi saada osalliseksi heitä koskevaan päätöksentekoon jo varhaisessa vaiheessa. Kunta voi edesauttaa lasten osallisuutta monella tavalla ja tukea demokratiakasvatusta. Kiinnostus yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen alkaa, kun kokee, että on mahdollisuus vaikuttaa sekä kokee tulleet kuulluksi.

Lasten vaaleja pidetään jo yli 30 kunnassa. Ensimmäiset lasten vaalit on järjestetty Porissa vuonna 2017. Idea sai alkunsa erään äidin Facebook-päivityksestä, jossa äiti kertoi, miten lasta oli harmittanut, kun tämä ei saanut pudottaa äidin äänestyslippua. Suomen nuorisolan kattojärjestö Allianssi ry järjestää nuorten vaaleja, joka on valtakunnallinen äänestystapahtuma peruskoulussa, lukiossa, ammatillisissa oppilaitoksissa, työpajoissa, harrastusryhmissä ja nuorisotoiminnassa.

Lasten ja nuorten vaalit ovat oiva tapa tukea ja laajentaa demokratiakasvatusta lapsille ja aidosti toteuttaa myös niitä kriteerejä, joihin Tammela on lapsiystävällisenä kuntana sitoutunut. Äänestysaktiivisuudessa on koko maan laajuisesti varaa parantaa ja jo pienenä opittu tärkeäksi koettu tapa kantaa myös aikuisuudessa.

Lasten ja nuorten vaalit voivat olla keino luoda lapsille tosiasiallinen tapa osallistua päätöksentekoon ja vaikuttaa kunnan asioihin. Lasten ja nuorten vaalien toteutukseen voi hakea mallia eri kunnista ja toteuttaa parhaiten Tammelan tarpeisiin vastaavan tavan. Osassa kuntia äänestetään pehmolelujen välillä, mutta Tammelassa lasten ja nuorten osallisuutta ja tosiasiallista vaikuttamista pienimpinä kuntalaisina voitaisiin toteuttaa parhaiten siten, että lapsilta ja nuorilta kysyttäisiin, mitä he haluavat kehittää Tammelassa tai toivoisivat siellä olevan. Lasten ja nuorten ehdotusten pohjalta koottaisiin äänestysvaihtoehdot (lapsille omat sekä nuorille omat), joista he voisivat äänestää tarvittaessa aikuisen tuella omatoimisella vaalipisteellä, joka sijaisi lähellä virallista äänestyspaikkaa. Eniten ääniä saanut ehdotus tai ehdotukset toteutettaisiin.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Tammelan kunta selvittää mahdollisuutta lasten ja nuorten vaalien järjestämiseksi riittävin

resurssein vuoden 2027 eduskuntavaalien yhteydessä ja tästä edespäin aina vaalien yhteydessä. Esitämme lisäksi, että Tammelan kunta selvittää mahdollisuutta sitoutua osallistumaan Allianssi ry:n järjestämiin nuorten vaaleihin.”

Valmistelija: Hallintopäällikkö Jaana Jokikoivu-Hiukkamäki, p. 040 809 5455

Esittelijä: Kunnanjohtaja

Päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen sivistysjohtajalle valmisteltavaksi.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.